

АКТУАЛЬНЫЯ ПРАКТЫКА-АРЫЕНТАВАНЫЯ НАПРАМКІ ДАСЛЕДАВАННЯЎ МАГІСТРАЎ-ХАРЭОГРАФАЎ

Н. Г. Мазурына, Мінск, Беларусь

На сённяшні момант, як вядома, практыкаарыентаванасць з'яўляецца адной з непасрэдных задач пры планаванні тэматыкі і выкананні студэнцкіх навуковых работ усіх узроўняў і ступеняў атрымання вышэйшай адукацыі: курсавых, дыпломных работ, магістарскіх дысертацый.

Дзейнасць будучага настаўніка, кіраўніка творчага калектыва прадугледжвае ўменне свабодна аперываваць як тэарэтычнымі ведамі ў працэсе падрыхтоўкі і правядзення ўрокаў, заняткаў, так і валоданне практычнымі навыкамі, метадычнае засваенне якіх адбываецца, у тым ліку і ў працэсе напісання навуковай працы. У сувязі з тым, што большасць студэнтаў факультэта эстэтычнай адукацыі на сённяшні момант вучацца на завочнай форме, выбар тэм курсавых, дыпломных работ, магістарскіх дысертацый і іх выкананне, як правіла, максімальна набліжаны да практыкі.

Вынікі працы над трыма магістарскімі дысертацыямі, бліскуча абароненымі выпускніцамі кафедры тэорыі і методыкі выкладання мастацтва факультэта эстэтычнай адукацыі па спецыяльнасці 1-02 02 03 «Сусветная і айчынная культура. Рытміка. Харэаграфія», навуковым кіраўніком якіх была аўтар дадзенага артыкула, вартыя таго, каб сказаць аб іх навуковай значнасці і практычнай запатрабаванасці.

Фарміраванне пазнавальнага інтарэсу дзяцей у сучасны гісторыка-культурны момант займае адно з важнейшых месц у гуманітарнай сферы, калі пытанні педагогікі і псіхалогіі трэба вырашаць ва ўмовах інфармацыйнага грамадства з усімі яго складанасцямі і новаўтварэннямі. Асаблівае значэнне мае дадзены кірунак даследавання ў сферы мастацтва, бо сучаснае пакаленне вымушае выкарыстоўваць новыя метады развіцця цікаўнасці да пытанняў культуры. Сёння праблема фарміравання пазнавальнага інтарэсу даследуецца ў кантэксце разнастайнай дзейнасці навучэнцаў, але ў галіне сцэнаграфіі такіх даследаванняў не праводзілася, што сведчыць аб навуковай навізне і практычнай арыентаванасці тэмы магістарскага даследавання. Надзея Аляксандраўна Дараховіч у сваёй працы на тэму «Фарміраванне пазнавальнага інтарэсу ў школьнікаў да мастацтва сцэнаграфіі на занятках па харэаграфіі ў сістэме дадатковай адукацыі» прапанавала выкарыстаць метадалагічную сувязь такіх дысцыплін, як харэаграфія і сцэнаграфія ў педагогічных мэтах. Яна распрацавала інавацыйную методыку выкладання харэаграфіі ў сістэме дадатковай адукацыі, якая заснавана на інтэграваных занятках па харэаграфіі і сцэнаграфіі. Значнасць складае не толькі навізна інавацыйнай методыкі, але і багаты тэматычны змест яе праграмы, а таксама ўдалае спалучэнне метадаў і прыёмаў, выкарыстаных на занятках. У выніку праведзенага эксперыменту было пераканаўча даказана, што выкарыстанне распрацаванай методыкі развівае пазнавальны інтарэс да мастацтва сцэнаграфіі, станоўча ўплывае на эмацыйна-валявую сферу, фарміруе духоўныя каштоўнасці школьнікаў.

Метадалагічнай асновай для аб'яднання выяўленчых і пластычных сродкаў пры навучанні дзяцей харэаграфіі ў дысертацыі Юліі Паўлаўны Паляковай «Сімбіёз выяўленчых і пластычных сродкаў навучання на ўроках харэаграфіі (на прыкладзе навучання вучняў старэйшых класаў у дзіцячай школе мастацтваў)» стала тая акалічнасць, што творы як харэаграфічнага, так і выяўленчага мастацтва ўключаюцца з візуальных знакаў, якія фіксуюцца чалавекам і ўплываюць на яго разумовую і духоўную дзейнасць. Зыходзячы з гэтага, магістрантка прапанавала, а таксама навукова і практычна распрацавала абноўлены падыход да навучання харэаграфіі школьнікаў у сістэме дадатковай адукацыі. Тэарэтычныя ас-

новы даследавання дапамаглі высветліць кропкі ўзаемадзеяння сродкаў выразнасці выяўленчага і харэаграфічнага мастацтваў, выяўлены творы ў гісторыі жывапісу, прысвечаныя танцу. Раскрыта роля сродкаў выяўленчага мастацтва ў развіцці асобы школьніка на ўроках харэаграфіі. Другая глава змяшчае сістэму метадаў арганізацыі творчай дзейнасці дзяцей, скіраванай на ўспрыняцце твораў выяўленчага мастацтва і на сублімацыю іх у пласціцы на занятках па харэаграфіі ва ўстановах дадатковай адукацыі, а таксама ўмовы, метады і прыёмы правядзення эксперыменту. Аўтар прапаноўвае сістэму заняткаў, якія ўключаюць практыкаванні на развіццё вобразнага мыслення, фантазіі, уяўлення, фізічных дадзеных з абавязковым уключэннем элементаў гульні, якія неабходны дзецям для эмацыянальнага разняволення і ўзнікнення цікавасці да заняткаў. Прадстаўлены матэрыялы для правядзення абноўленых па змесце заняткаў па вучэбным прадмеце «Вобразна-рытмічныя рухі».

З даўніх часоў і па сённяшні дзень танцавальная культура традыцыйна была адным з самых неабходных і прывабных кампанентаў жыццядзеяння людзей. Зразумела, што ўмовай паспяховага вырашэння сучасных пытанняў выхавання і адукацыі з'яўляецца здароўе дзяцей, якое трэба фарміраваць у новых умовах інфармацыйнага грамадства з усімі яго новаўтварэннямі і складанасцямі. У сваёй магістарскай дысертацыі на тэму «Метадычныя асаблівасці навучання харэаграфіі школьнікаў з выкарыстаннем элементаў аэробікі (у сістэме дадатковай адукацыі)» Марыя Сяргееўна Пучыла прапанавала, а таксама навукова і практычна распрацавала новы падыход да навучання харэаграфіі школьнікаў у сістэме дадатковай адукацыі з выкарыстаннем элементаў аэробікі. На сённяшні дзень гэта актуальна, бо з цягам часу змест і функцыі танца змяняюцца і дапаўняюцца, адлюстроўваючы новыя рысы эпохі.

У названай навуковай рабоце распрацаваны неабходныя метадалагічныя і метадычныя аспекты выкарыстання элементаў аэробікі на ўроках харэаграфіі, што нясе ў сабе глыбока практычную і выхаваўчую значнасць, якая адказвае сучасным патрабаванням харэаграфіі і заключае вялікі эстэтычны патэнцыял. Значнасць складае не толькі навізна метадычных прыёмаў, але і багаты змест практыкаванняў, выкарыстаных на занятках. Гэта сведчыць пра высокую педагагічную кваліфікацыю магістранта і дэманструе яе як творчага выкладчыка. У першай главе выкладзены тэарэтычныя асновы даследавання, другая глава прысвечана разгляду развіццёвага патэнцыялу аэробікі ў харэаграфічным навучанні школьнікаў, а таксама магчымасці выкарыстання элементаў танцавальнай аэробікі, фітбол-аэробікі, лога-аэробікі, звераробікі і хатха-йогі. Трэцяя глава змяшчае сістэму метадаў выкарыстання элементаў аэробікі на занятках харэаграфіяй для ўстаноў дадатковай адукацыі, а таксама ўмовы правядзення эксперыменту, метады і прыёмы, выкарыстаныя ў працэсе правядзення творчых заняткаў.

Магу пагадзіцца з членамі Дзяржаўнай камісіі па абароне дысертацый, якія неаднаразова падкрэслівалі, што вынікі даследаванняў магістрантаў-харэаграфаў, а таксама іх метадычныя распрацоўкі неабходна публікаваць у часопісах, выпускаць у выглядзе кішэнных дапаможнікаў (напрыклад, аўтарскія матэрыялы для харэаграфічных заняткаў з выкарыстаннем элементаў аэробікі М. С. Пучыла). Магістрантам было прапанавана распрацаваць і праводзіць заняткі па харэаграфіі для навучэнцаў мастацкіх каледжаў з выкарыстаннем аўтарскіх метадычных распрацовак спалучэння сцэнаграфіі і харэаграфіі, выяўленчага і харэаграфічнага мастацтваў, у чым старшыня камісіі Г. Б. Багданава, выкладчык вышэйшай катэгорыі Мінскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў імя Ахрэмчыка, убачыла перспектывы гарманічнага развіцця навучэнцаў мастацкіх каледжаў, якія большую частку часу свайго навучання праводзяць статычна.

Такім чином, при підготовці практикуючих магістарських дисертацій магістранти демонструють уміння вирішувати на сучасному рівні науково-педагогічні, науково-дослідні задачі прикладного характеру, а також творчі проблеми, опираючись на атримані науки і сформовані академічні, спеціальні-особисті і професійні компетенції, які визначають специфіку напрямку підготовки. Свідчать про це і рівні професійної підготовки магістра-характеристика, їх професійних якостей, здольностей інтегрувати наукові науки, аргументувати свій пункт погляду.

• Література

1. Кох, И. Э. Основы сценического движения / И. Э. Кох. – М. : Лань, 2010. – 316 с.
2. Правдина, Н. Б. Йога для детей. – М. : Изд. дом Н. Правдиной, 2009. – 193 с.
3. Свобода, Й. Тайна театрального пространства. Лекции по сценографии / Й. Свобода. – М. : ГИТИС, 1999. – 152 с.
4. Черемнова, Е. Ю. Танцетерапия / Е. Ю. Черемнова. Танцевально-оздоровительные методики. – Ростов-н/Д : Феникс, 2008. – 144 с.